

Några apkattors hofspråk på Java : skådespel eller samspråk emellan trenne ...

Blomqvist, Petter,

81 A Br.

NÅGRA APKATTORS HOFSPRÅK

PÅ JAVA.

Skådespel eller Samspråk

emellan

Trenne Babianer, hvaraf de tvenne som först
och för det mästa uppträda på Scenen, upp-
gifvas vid namn *Svart-mans-Torff*

och *Bof-ve-man*

och

den sist i samspråket deltagande med namnet

Ti-stel-blad.

Berättelse.

Jemte

TVENNE FABLER,

af *Esop,*

om *Lejonet* och *Örnen*

samt

om *Kätten* och *Råttorna;*

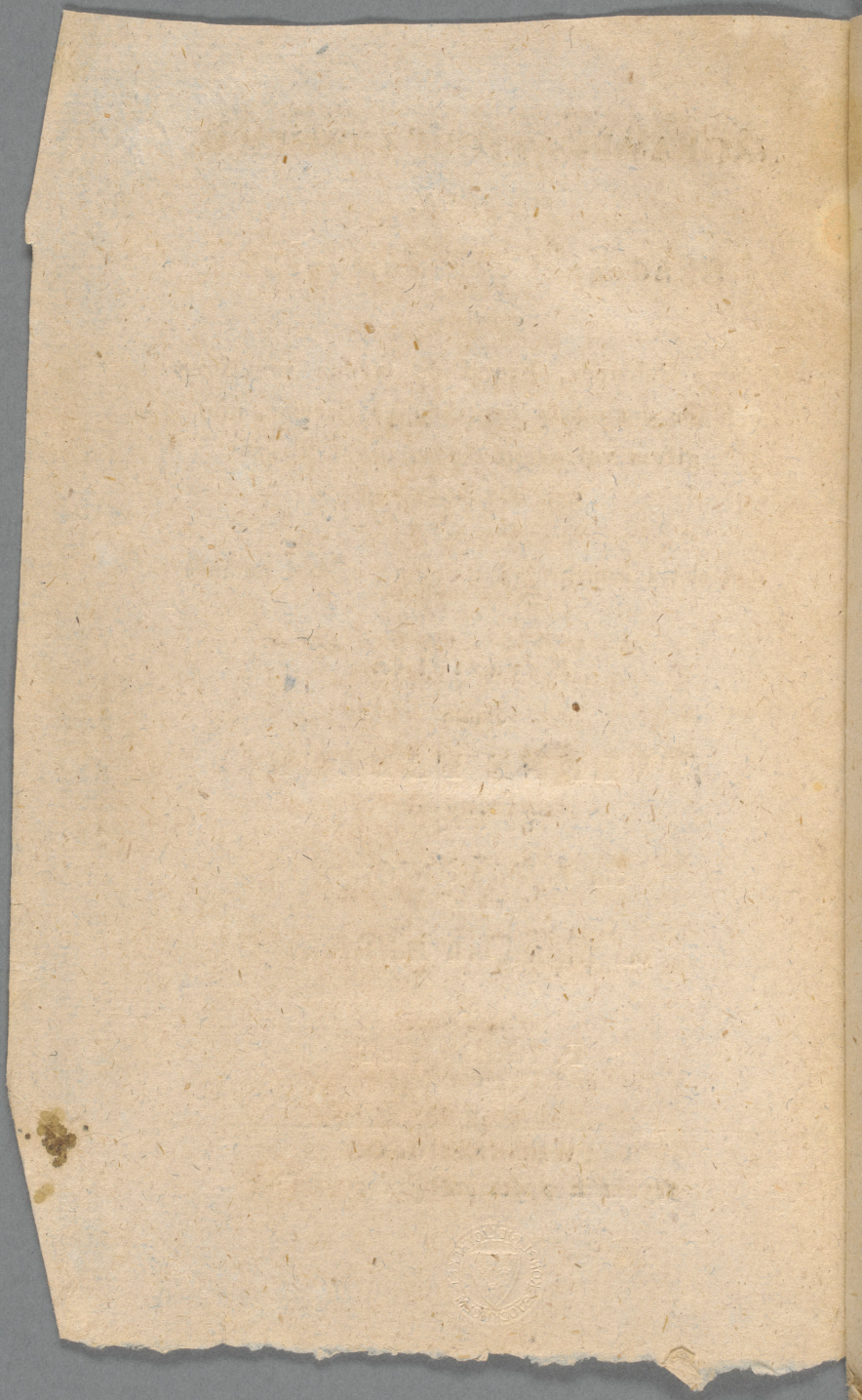
af

P. BLOMQVIST.

WENERSBORG,
tryckt hos *Johan Qvist*, 1838.

Berättelser.

Svart-mans-Torff.

Som dig Apor retat, Broder!
Med att glasen slå i kras;
Svär vid F—n och hans Moder,
Att du göra skall Tab'ras.

Rof-ve-man.

Ja! jag svär det, — och skall hämnas,
Ty min list — och mina spjut
Skall på Apors kroppar främjas,
De skall tvättas af min lut.

Svart-mans-Torff.

Våra stora, Vänner hjelpa,
Oss med kraft, att det går Bra;
Derför kan oss ingen stjelpa,
Då vi skrika Hur—h—a.

Bof-ve-man.

Bästa Bror! Vi skola stoppa
Munnen till; — på dem ej vill,
Skrika, sjunga, dansa, hoppa,
Efter våra pipors drill.

Svart-mans-Torff.

Släck ut ljuset! — hör du knacket?
 Man bör icke lyse få!
 Ty jag Svart-man! tucktar Packet,
 Så att de ej ljusen nå.

Bof-ve-man.

Du bör hacka ljusen sönder!
 Låt dock Dankar blifva kvar!
 De är goda nog för Bönder,
 Andra ljus blir dem för klar.

Svart-mans-Torff.

Du har rätt! — Du ser hvad våda
 Blir, — om ljusen brinna får?
 Hopen, den bör endast skåda
 Ljus i våra egna spår!

Bof-ve-man.

Vet! jag är en väldig sälle!
 Mig man lyda bör i allt! —
 Jag vill ha "ett Högre Ställe,"
 Hugga kring mig som en Galt!

Svart-mans-Torff.

Du bör då med tänderns fasa,
 Bringa andra till förfall!
 Du bör tvinga allt till Trasa,
 När du skriker: Tu — Ti — Trall!!!

Bof-ve-man.

Ja! — Med mina ögon skarpa, —
 Och mitt ljufva skrikningsljud; —
 Vill jag skrika, grymta, sparka! —
 Illska! — I mig alltid sjud!

Svart-mans-Torff.

Glöm ej eller; — hur med lanken,
 Förr! så tyst, du sprang omkring.
 Men den stolta skenar tanken,
 Se'n — dig fört, bland Stjernors ring.

Bof-ve-man.

Tyst, min Bror! — Jag detta minnes —
 Declamera det ej mer!
 Ty jag är nu så till sinnes,
 Att om råd, jag dig nu ber!

Svart-mans-Torff.

Glöm ej, Bror! att listigt trassla,
 Saker hop; — På Tusend sätt!
 Aporna må sedan prassla;
 Ha de smycken! — Få de rätt.

Bof-ve-man.

Det blir rätt! — ty smycken rara
 Bör ej ägas af Bastard! —
 Våra Vänner bör Vi spara,
 De skall få, sitt Sauvegard!

Svart-mans-Torff.

Sök än mer, i tysthet ställa,
 Till, — att många retas kan!
 Låt dem löpa i den fälla,
 Som de skickligt lägger an!

Bof-ve-man.

Men! om många kunde spana,
 Att jag fällan har lagt ut,
 Uppå deras gångarbana,
 Kann det få ett snöpligt slut?

Svart-mans-Torff.

Strunnt! i slutet! — Må de falla,
 Ända ned till sista man! —
 Vi skall Jubla, Dricka, Tralla,
 Tills oss tager sjelfva — f—n.

Bof-ve-man.

Ja! jag tror, vi smycken fånga,
 Om vi, härdigt hålla ut?
 Armar ha vi, öfver långa,
 Men vi, vinner bäst, med spjut.

Svart-mans-Torff.

Spjut! Ha! hvilken dråplig tanka!
 Spjut! vi skaffa skall i mängd!
 Vi skall skrika; så de vanka
 Uti hela Tidens längd!

Bof-ve-man.

Spjut! min Bror! Ha! hvilken snällhet: —
 O! nu gör vi mångt hopp!
 Apor! om J. går från stället,
 Spjut då kastas på er kropp.

Svart-mans-Torff.

Broder! hör du! uppå braket,
 Nu blir Apors sköldborg sprängd! —
 Hvarför ser du så i taket?
 Troligt lär du blifva hängd?!

Bof-ve-man.

Tyst! — Du vet, att jag förliden,
 Blef upphissad uti träd; —
 Nacken har se'n varit vriden; —
 Snart sagt, hufvu't vridit med.

Svart-mans-Torff.

Jag! ej Narr, af dig vill göra,
 Ty, du är, min bästa bror!
 Dock, att nacken rörligt föra,
 Bör du kyssa mina skor!

Bof-ve-man.

Tyst! — och glöm, du icke Rathan!
 Gyckla ej med mig, ditt narr!
 Hvarför grinar du din Satan?
 Du ser ut, just söm en Blarr.

Svart-mans-Torff.

Tro! att jag förskoning ljuder,
 Straffet icke är min sak: —
 Hör! hur mina läppar ljuder,
 Äfven de, som jag, har Bak!

Bof-ve-man.

Straff! — Ha! Hvilken lycklig tanka,
 Rann, nu i mitt hufvud opp! —
 Jag vill Apor, låta banka,
 Så de få en trasig kropp!

Svart-mans-Torff.

Ja! min Bror! — men glöm ej smycken!
 Sök att vinna dessa forst! —
 Vet! Jag känner dina tycken,
 Då du plockar galtars borst.

Bof-ve-man.

Borst! — de är ju ej på bringan?
 Dåligt smycke — äro de;
 Dem vi raka bort med klingan,
 Se'n skall vi på bringan se!

Svart-mans-Torff.

Fy! du grinar! — Vill du bitas?
 Glöm ej Rofvet — kära du!
 Har du hört när det skall slitas?
 Passa på! — Nu går det ju!?

Bof-ve-man.

Allvar nu! — Vi måste ställa,
 Att mång' Lur'fax, går omkring!
 Ty de alltid äro snälla
 Och har tystnad, med sitt spring.

Svart-mans-Torff.

Spring! Ha! det var en dräplig lära: —
 Vi så nära bortglömt den;
 Deraf skall vi skördar skära,
 Springarskaran är vår vän!

Bof-ve-man.

Springeskaran skall vi öka!
 Vi skall ställa den på lur! —
 De i alla vrår skall söka
 Till att skaffa full, vår bur!

Svart-mans-Torff.

Klingeskaran, bör vi hälsa,
 Ty den är ett väldigt skrå: —
 Då vi öka den; — De frälsa
 Oss! — Det kan du lita på.

Bof-ve-man.

Men! — om den, kan frälsa Java;
 Tänk! hvad skall man derom spå?
 Dock! — låt Apor blifva Slafva,
 Blott vi Stora vinna må!

Svart-mans-Torff.

Du har rätt! — Men vi skall pina,
 Alla fria Apors Bo!
 Sedan skola, vi ock grina,
 När som dessa, ej få Ro!

Bof-ve-man.

Ja! vi skola grina — hoppa, —
 När som Östern', tager Nord!
 Vi i Pung och Mage stoppa;
 Skönsta saker, på vår Jord!

3:dje Babianen Tistelblad.

Vet! Jag detta säkert känner,
 Java, mer ej frälsas kan;
 Och som J är mina vänner,
 Säger jag Er det, försann.

Låtom oss, dock tiga, Bröder!
 Jag, som gammal, rår' dertill!
 Aporna från Nord, Vest, Söder;
 Bör ej höra denna drill?!!

Chor.

Denna drill! — de ej bör höra,
 Förrän Apor — blifva slaf!
 Derför Vi, dem vilja föra,
 I förtvifflans djupa haf!!

O! hvad vällust! — att få skåda.

Apor uti djup och dy!
 Vi se'n kunna, dråpligt råda!
 Java formas, — af Oss, Ny!?!

Slut.

Kattens samspråk med Råttorna.

Fabel af *Esop*.

Råttor! ifrån Loften höga,
 Ända ned till källarns djup,
 Ni plä'r hafva sniket öga,
 Uti Slott, Hus, Tält och Slup?
 Troligt vill J, allt förstöra?
 Men om Kisse lefver än;
 Huru viljen J då göra,
 Om han icke är Er vän?

Troligt! Ni, har tusend gångar,
 Under grundval, tak och golf?
 Kanske J mäst godset fångar,
 När som klockan är kring tolf? —
 Och om elden husen fattar,
 Kan J rymma derifrå?!
 Taga med Er husens skatter,
 Som J tron, Er skola få?!

Jag! som dels på taken ilar,
 Dels i källarn gör min lof,
 Ser, hur J med tändrens filar,
 Skafva, knipa, Edert rof;
 Ser! hur gropar Er förvara,
 När J krypen deruti;
 Men jag vill, ej tassen spara,
 Fällan må ni krypa i?!

Stackars Grisar, Höns och Toppar,
 Som J tagen allt ifrå,
 J knappt lemna, några droppar,
 Åt de fattiga och små?
 Ni i pung och mage stoppar,
 Hvad så många borde få;
 Utaf ljus J lemna snoppar,
 Som i Högden torde stå?

Ack! hur ståtligt edra kroppar,
 Skina, — då J väldigt gå;
 Då J tömmen glas och koppar,
 När ej locken ligga på? —
 J kan, snart sagt, allt förstöra,
 Då J sådant komma till,
 Bringa godset i en röra,
 Som J ofta göra vill?

När J med, Er klo och tassa,
 Rifva kring, på kors och tvärr,
 Bli snart sakerha, en massa,

Dylik visar sig, ty värr? —
 När J skarpa tändren visa,
 När J grina fasligt fult;
 Då J Edra färgor prisa,
 Troligt svart, med grått och gult?

Om jag Eder, kunde knipa,
 Skulle J, få dansa kring;
 Lära Er att höfligt pipa,
 Göra hoppande och spring! —
 Det är lustigt, se de Stora
 Råttor; — Hoppa uti Bur!
 Jag kan derpå, ej förlora,
 Ty då ses, bäst Er natur.

Råttornas svar.

Hvarför jammar du, om Loften,
 Samt den låga källarns djup?
 Kanske du ej känner doften,
 Uti Slott — i Tält och Slup?
 Vet då Kisse! att vi stora,
 Råttor; — må som Sybarit;
 Men du måste dock förlora,
 Ty du har, för liten plit.

Att vi hafva många gånger,
 Detta vet du förr än nu?
 Att vi gods med lätthet fångar,
 Innan klockan slagit sju;

Och om elden, husen fattar,
 Det alls icke gör oss mehn;
 Du har icke några skatter,
 Detta vet vi alla re'n.

Fastän du, på taken ilar,
 Och i källarn tar din lof;
 Hafva vi, dock skarpa filar;
 Gripa säkert om vårt róf;
 I vår grop — skall ingen komma;
 Ty den döljes under Slott!
 Den är oss till mycken fromma,
 Vi deri, ej narras blott.

Dina Griser, Höns och Tuppa,
 Kan vi, taga allt ifrå;
 Vi dock lemna några droppa,
 Derför de oss tacka må!? —
 Vi värdera som en loppa,
 Dessa stackars ringa små;
 Hvad skall de, med sina snoppa,
 Då de knappast se derpå?

Alltid, skola våra kroppar
 Skina! — samt med glans framgå!
 Vi slå sönder, glas och koppar,
 När som locken ligga på. —
 Som vi tycka, — skall vi göra,
 Derom kan ej blifva prut;

Hvart vi sedan godset föra,
 Det, knappt vetas får till slut!

Våran klo, och våran tassa,
 Låt oss bruka som vi vill!
 Låt oss saker, väldigt lassa,
 På de kunder, som stå still! —
 Våra tänder skall ock lysa,
 Som en fargalts öppna mun!
 Illska! skola vi blott hysa!
 Helst, om ljuset stör vår blund.

Tror du! att, du oss kan knipa,
 Kära Kisse! — var ej dum!?
 Du vill lära oss att pipa,
 Det kan ske? — en liten stund? —
 Men när våra Stora! — Hälsa,
 På oss! i vår granna bur;
 Vet! att de då säkert frälsa
 Oss? — se'n ligga vi på lur.

Derför Kisse! låt oss vara?!
 Om vi lämna dig i ro;
 Låt oss handla och förfara,
 Att vi få ett väldigt Bo! ? —
 Tro ej! — att vi gå i fällan,
 Vi för sluga är dertill;
 Du oss äfven, kniper sällan,
 Låt oss göra, som vi vill!
 Låt oss du! — mans kärnan tege,

Skalen må! de andra få!
 Du ser! — huru de är svaga,
 Och hur listigt vi kan gå: —
 Kisse! — slicka dina tassar,
 Litet mjölk, skall du dock få;
 Tyngden, vi på andra lassar,
 Ty vi är ett väldigt skrå.

Om vi äro Rabulister?
 Kan du ej vår krokväg nå?!
 Våra fel och våra brister,
 Dels, i våra läror stå:
 Hur vi slita andras tvister,
 Kan man blott i förtid spå;
 Dels, om vi är Machinister?
 Bästa Kisse! tänk derpå!

Kära Katt! hvad vill du göra!
 Då vi vädja, till vår Far? *)
 Vill du att vi honom störa?
 Uti sina gamla dar?
 Åldren gör, att många stamma,
 Då vårt språk, de ej förstå;
 Kisse vet! — Det gör detsamma,
 Blott vi vinsten njuta få!!!

Slutligt vet! Du Katt! Vi våga,
 Nyttja Tasse — Klo — och Tand,
 Ty snart Rätteskaran tåga
 Till oss hit — från Österland.

---

*) Lejonet bland Djuren.

Vi kan därför, väldigt plåga,
Så väl Väst', som Nordlig strand;
Kisse! — gör, ej mera fråga,
Håll, din tunga, uti band! ?

Kattens återsvar.

Fast jag ser, J viljen råda,
Öfver andras ringa bo;
Kan jag dock, ej liknöjd skåda,
Att J rifven med er klo;
När J hvassa tänder visa,
Uti hvarje smyg och lå?
När J viljen andra risa,
Bör jag också, eder klå!

Icke, bör ni kärnan taga,
Ifrån andra fattig djur;
Fast de ofta äro svaga,
Dels af konst, — dels af natur:
Då jag slickar mina tassa,
Ni med mjölk mig muta vill?
Sjelfva f—n! Er rygg må lassa,
Ty då måste ni stå still.

Hvad, i öfrigt! — som J skriken,
Om Ert öfverflöd och ståt;
Tror jag, — att, ehur J fiken,
Ni dock knappast, har en plåt?
Hvad Er illska, månd' beträffa,
Kan hon ej så farlig bli:

Klyf Er mun! — upptill Er hjessa!
Svälj, ett väldigt skafferi! ?

Att, J ären Rabulister,
Tror jag nog; — och det med fog,
Att Ni sliten andras tvister,
Lemna skal och kärnan tog;
Om J ären Machinister?
Tyst dermed! — det är då nog;
Skriken Ni, som Publicister,
Gån då bort till Österns skog.

Jag vill, Eder icke höra,
Då ni skriken om er far;
Troligt han, haft väldigt göra;
Uti alla sina dar???

Ni hör icke äldren klandra,
Ell' vår jemmerfulla tid; —
Ty den borde sig förändra!
Men, Ni lefva, blott i frid???

Vet! — Ni re'n, att Råttor många,
Komma snart, från Österland?
Gläd Er då, — åt Tassar långa!
Samt mång', fasligt skarper Tand!?
Troligt mig? — Ni viljen fånga,
Så på Nord, — som Wäster strand?
Men kryp, sjelf! i fällan trånga!
Lef! på öknens, magra sand! ?

S l u t.

Samspråk vid ett sammanträffande
af Djur- och Fogel-Monarkerne,
Lejonet och Örnen.

Fabel af *Esop*.

Lejonet.

Välkommen Bror! — Du gör mig nu stor heder,
Då tystnadsfullt — du kommer till mitt Bo;
Jag vill förnya mina förra Eder,
Att lemna — djuren till din näbb och klo.

Örnen.

Haf tack min Bror! — stor tack, då du ej glömmet,
Att ställa till, — hvad du mig lofvat har!
Du vet hur eljest; — jag din rätt fördömmet,
Om du vill bli i denna kula kvar.

Lejonet.

Ja! — jag nog mins, när som vid Öster-stranden,
Jag lofva hjälp, så uti råd, som dåd.
Du lemna mig, då — dessa stackars landen,
För det jag skulle reda; — trasslig tråd.

Örnen.

Det är nog sant: — men, som du kulan brukat,
I så lång tid: — så skall hon snart bli min!
Fasst du har sugit; — dock ej allt du slukat,
Och om du flyctar; — så är du dock stinn.

Lejonet.

Ah! — Tyst min Bror! nog vet jag, att jag skrapat,
 Så mycket som jag kunnat, — till mitt bo: —
 Dock flere sluga djur — det efterapat,
 Vi därför fly — och sätta oss i ro!

Örnen.

Ha! — Fly ej kulan! J kan den få hyra,
 Och se'n bo kvar — blott Ni betala skatt: —
 Dock piska djuren! — att ej frihets yra,
 Sig yppar bland dem; — ty då gör de spratt.

Lejonet.

Räds ej för det! — ty jag har många vänner,
 Som sjelfva hafva, — uti saken del;
 När de med klor, — och tänder, — bågan spänner;
 Då är det säkert; — de ej skjuta fel.

Örnen.

Det är mig kärt! — Om Du, har Råttors skara,
 Samt Räfvars hop — och Ormar i Ditt Råd;
 Jag! därför, då; — skall inga smycken spara,
 De äfven hugnas skall, — utaf Min Nåd.

Lejonet.

Jag vet nog, Bror! att medelst höga Stjerner,
 Du lyckan strör; — utöfver Nord, Öst, Wäst: —

Låt oss derföre — bruka våra hjernor
Och locka Djur — och Foglar — till vår fäst!

Örnen.

Ja! början blir, — att Vi Dem skola locka —
De stackars Djur — och Foglar, — till vårt Bo,
Men sedan skola Vi, dem, — också plocka?!
Dertill oss hjälper, — Rättor, Ulf, Räf, Lo!

Lejonet.

Min Bror! — lyft snart på dina starka vingar,
Samt kom och hjälp mig; — strida emot djur!
Du re'n kan höra, — huru stämman klingar!
Jag vill förråda! — sätt du dem i bur!

Örnen.

Ja! — Djuren skall, jag i slafbojor smida,
Och jag skall piska dem, — förntan prut;
Se'n, skall jag dem, — åt Östern låta sprida;
Förråd du dem! — Jag! spetsa skall med spjut.

Farce af Lejonet.

När som Djurmöte blir,
Kom! och visa din klo,
För att tuckta det Frisinta Pack!
Tag då Ulf, — Räf, och Lo!
Att bekriga dess Bo
Och att rifva ned Myrornes stack!

Piska dem se'n med Ris!
 Ty då vinner du pris,
 Helst du slipper då höra på snack?!?

Låt ock väldiga spjut,
 Lära Djur veta hut,
 Du därför af mig skall få tack,
 Jag ej berga mig kan
 Uti kulan, förrsann;
 Hvarför jag — Dig ock kallade hit,
 Låt mig här blifva Rik! —
 Låt mig frias från spik!
 Låt min *Bra—hest* — förblifva, sig lik!!!

Farce af Örenen.

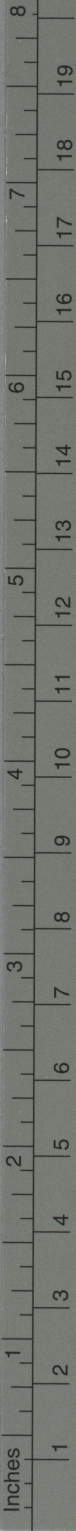
Hvad! Snack? utaf Pack?
 Vet! att Buller och Brak,
 Det skall alltid förblifva min sak!
 Från min Sköldborg och Bo,
 Skall med vingar och klo, —
 Jag framila, — med Pila,
 Samt Kulor och Lo! —
 Jag! skall störta ned tak,
 Jag! skall fälla ned skrap,
 Jag! skall äfven ock skaffa mig sak!
 Med Får — Grisar — och Ko,
 De skall icke få ro;
 Förr'n, de skrikande, svurit mig, tro!

Var ej enfaldig, Du!
 Hvarför pustar du nu?
 Låt oss klinga; — ty klockan är sju! ?
 Du! sökt göra Din flit,
 Sedan Du kommit hit,
 Blott Du hade en skarpare plit!

Men! nu är Du för svag,
 Likväl är Du i lag,
 Ty! jag styrer dig efter behag! —
 Fast Vi ej är i krig,
 Lämna Plit, — dock till mig!
 Jag! skall föra dig uppå min stig?!
 Du! af mig skall få kraft,
 Suga Djurhopens saft!
 Knip! och allt hvad J ägo, de haft!
 Jag! i Öst — Söder. — Nord,
 Ropar! Herrskare ord! —
 Derför skall ock Min vilja bli spord!!!
 Jag! kan kasta i Graf,
 Äfven dränka i Haf —
 Fullt! En Tredjedel utaf vår Jord.

Exemplaret kostar 8 sk. Banko.

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue   Cyan   Green   Yellow   Red   Magenta   White   3/Color   Black

